

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

9) Første behandling af:

Forslag til lov om visse forbrugeraftaler. (Dørsalg m. v., postordresalg og løbende tjenesteydelser).

(Lovforslag nr. L 39. Fremsat 13/10 77).

Lovforslaget sattes til forhandling.

*Forhandling***Tove Lindbo Larsen (S):**

Lovforslaget er en genfremsættelse fra sidste samling, hvor det nåede at komme til første behandling, men ikke nåede at blive færdigbehandlet i udvalget.

Det nu fremsatte lovforslag er dog ændret på nogle punkter. Det drejer sig om § 2, hvori står, at erhvervsdrivende ikke uden forudgående anmodning kan rette personlig eller telefonisk henvendelse til en forbruger på dennes bopæl, arbejdsplads eller andet sted, hvortil der ikke er almindelig adgang, for at indgå en aftale. Herfra var tidligere undtaget to områder, nemlig varer som visse naturprodukter, jfr. næringsloven, og tegning af abonnement på aviser. Undtagelserne er nu udvidet til også at omfatte henvendelser om bestilling af bøger, tidsskrifter og ugeblade og om tegning af forsikringer.

For at imødegå de uheldige virkninger, der kan være, og som der i nogle tilfælde har vist sig at være, ved bogsalg, er reglerne om fortrydelsesret ved bøger m. v. blevet strammet op, så fortrydelsesfristen på en uge altid først løber fra modtagelsen af den første levering.

Ligeledes vil forbrugeren få ret til at opsig langvarige kontrakter, som er indgået ved dørsalg, og som f. eks. indeholder aftale om køb af et bogværk, som skal leveres efterhånden.

Der kan være vægtige synspunkter, der taler for såvel opretholdelse af adgang til bogsalg ved dørene som det modsatte: et for-

bud. Det, der kunne bekymre, er det store antal klager, der hidtil er indgået til forbrugerklagenævnet. Det tyder på, at forbrugerne i en lang række tilfælde føler sig dårligt behandlet, men de af ministeren nu foreslåede stramninger i fortrydelsesretten vil forementlig afhjælpe disse problemer og gavne forbrugerne.

Vedrørende tegning af forsikringer gav jeg i min ordførertale i maj udtryk for forståelse for visse problemer ved indførelse af forbud mod tegning af forsikringer, hvilket også den daværende justitsminister havde. Det nuværende forslag tillader fortsat forsikringstegning ved personlig henvendelse. Under hensyntagen til den rimelige forsikringsdækning, der i enhver henseende måtte være ønskelig, kan jeg tilslutte mig dette nye forslag.

Alt i alt tilsigter forslaget en vis forbrugerbeskyttelse, og med henvisning til min ordførertale den 3. maj i år og det her fremførte kan jeg på socialdemokratiets vegne anbefale lovforslaget til en velvillig behandling.

Wissing (FP):

Med den meget stærke skepsis, som man fra mange sider udtrykte om dette lovforslag ved dets behandling her i tinget i maj måned, kan det ikke undre, at forslaget nu ved genfremsættelsen har undergået visse ændringer.

Spørgsmålet er så, om disse ændringer er så væsentlige, at de kan berettige til, at man accepterer og vedtager en lov som den her foreslåede. Fra fremskridtspartiets side mener vi afgjort nej.

Idet jeg henviser til, hvad vores ordfører, hr. Kjærulff-Schmidt, udtalte ved lovforslagets tidligere førstebehandling den 3. maj 1977, kan jeg oplyse, at vi i fremskridtspartiet stadig væk har den mening, at det er et dårligt lovforslag. Jeg vil tillade mig at gentage, at vi mener, lovforslaget vil begrænse den næringsfrihed, som har været med til at skabe et velstående samfund.

Jeg vil også gentage, at vi tillægger lovforslaget andre motiver end de smukke ord om beskyttelse af privatlivets fred. Fremskridtspartiet betragter stadig væk forslaget som et led i den fortsatte socialisering af vort samfund, og det er ud fra denne synsvinkel, vi vil fastholde, at vi siger klart nej til gennemførelse af en sådan lov.

[Mette Madsen]

Mette Madsen (V):

Da mit partis ordfører i denne sag, fru Nathalie Lind, er bortrejst, skal jeg på venstres vegne komme med følgende bemærkninger:

Regeringen har nu genfremsat lovforslaget om forbud mod dørsalg. Da det var til første behandling den 3. maj i år, lød der fra næsten samtlige ordføreres side kritiske bemærkninger, så kritiske, at den daværende justitsminister, hr. Orla Møller, måtte tage dette til efterretning, og hans efterfølger, justitsminister Erling Jensen, har nu ændret forslaget således, at det helt urimelige forbud mod, at bøger og forsikringer blev solgt ved personlig henvendelse, er strøget. Det er en udvikling, det er værd at glæde sig over, også fordi disse brancher, ikke mindst forsikringsbranchen, har udført et meget stort arbejde for at overbevise de enkelte grupper i folketinget om holdbarheden af deres argumenter.

På dette punkt er der altså vundet en sejr, men loven er stadig ikke tilfredsstillende. Den bærer, som fru Nathalie Lind også sagde ved førstebehandlingen i maj, præg af en formyndermentalitet, der er os stærkt imod, og den indeholder en diskrimination, som vi ikke kan acceptere, for loven indfører et nyt forbrugerbegreb. Den beskytter alene den private forbruger, mens den mindre erhvervsdrivende, der køber nøjagtig den samme vare til brug i sin forretning, ikke får lovens beskyttelse.

Alle er enige om, at det er dagliglivets almindelige handler og indkøb og ikke store erhvervsmæssige investeringer, det her drejer sig om. Skal man endelig have særregler for forbrugere, må alle være omfattet heraf, også selv om forbruget sker i en mindre erhvervsvirksomhed.

For øvrigt er det jo ret paradoksalt, at regeringens begrundelse for at fremsætte dette lovforslag er hensynet til privatlivets fred, når man samtidig forlanger, at den, der sælger en vare, skal udspørge kunden om, hvad den skal bruges til, for det er jo på sælgeren, man har lagt bevisbyrden for, at varen hovedsagelig skal anvendes til privatforbrug. For at dække sig ind må sælgeren selvfølgelig altid spørge, hvad kunden nu vil bruge varen til. Der skal ikke mange eksempler til for at belyse, hvor urimeligt dette forslag og denne definition er. Hvis en skoleelev vil

købe en lommeregner, er salget omfattet af reglerne i loven. Er det en ismejerist, der foretager samme indkøb, har han ikke samme gode retsstilling som skoleeleven. Hvis en købmand for sin egen fornøjelses skyld med henblik på en ferierejse tegner sig for et korrespondancekursus, f. eks. i engelsk eller tysk, falder han ind under lovens regler om forbrugerbeskyttelse. Skaffer han sig yderligere sprogkundskaber for bedre at kunne betjene sine kunder, falder han udenfor.

Lovens regler om fortrydelsesret giver også anledning til alvorlige overvejelser. Det har jo hidtil været en fast regel, at en aftale var en aftale, og når den var indgået, var den bindende, medmindre der var ganske klare grunde til at ophæve den, f. eks. at der var fejl eller mangler ved varen. Nu indfører man en fortrydelsesret ved salg uden for almindeligt forretningssted og ved salg fra postordreforretninger. Det, der vækker bekymring, er, at der i bemærkningerne står, at man i justitsministeriets kreditkøbsudvalg overvejer at indføre en fortrydelsesret ved afbetalingskøb og ved kreditkøb.

Når man kender Forbrugerrådets ønsker om også ved handel i almindelig butik at få indført en fortrydelsesret, og når man ser, hvilken indflydelse Forbrugerrådets synspunkter har haft på lovforslagets udfærdigelse, er der grund til at være på vagt her. Men alvorligst er den for snævre affattelse af forbrugerbegrebet.

Det er i øvrigt bemærkelsesværdigt, at den nuværende justitsminister, da han var handelsminister, i loven om markedsføring og i loven om forbrugerklagenævn fulgte henstillingen fra butikshandelens organisation om at anvende den naturlige forståelse af forbrugerbegrebet, at forbrugeren er den endelige bruger af varen og ikke blot den private forbruger.

Det er kun at håbe, at ministerens erfaringer fra hans handelsministertid vil tælle så stærkt, at han også på dette punkt lader sig overbevise, således at vi kan få en fornuftig lovgivning ud af det. Ellers bliver det svært at få venstres tilslutning til forslaget.

Annelise Gotfredsen (KF):

Dette er som nævnt en genfremsættelse, og vi må nu som før tage afstand fra lovforslaget. Naturligvis er det en glæde, at bøger og

[Annelise Gotfredsen]

forsikringer er undtaget i dette forslag, men netop dette forhold gør jo, at et forbud mod dørsalg er en logisk misforståelse, da netop disse områder jo har udgjort den største del af dørsalgsområdet.

Vi har lige behandlet et forslag om en rentebestemmelse, som skaber vanskeligheder for erhvervslivet. Vi læser og har lige for nylig læst om den udvidede forbrugerundervisning, som Forbrugerrådet mener børnene skal have allerede fra fjerde klasse, og som betyder, at de skal indtage en kritisk og mistroisk holdning over for erhvervslivet, og nu har vi altså denne lovgivning. Lad dog nu erhvervene få fred til at drive deres virksomhed også på dette område, som jo også er til stor glæde for en stor aftagerkreds.

På samme måde vil vi vende os imod fortrydelsesparagraffen, og jeg vil henvise til, hvad jeg tidligere har sagt i den henseende. Vi har aftalelovens almindelige regler til at beskytte mod misbrug, og jeg må stærkt advare mod en svækkelse af det ansvar, de enkelte individer bør føle over for deres egne handlinger. Vi kan derfor ikke anbefale lovforslaget.

Mimi Jakobsen (CD):

Idet jeg skal henvise til mine bemærkninger ved første behandling af lovforslaget i forrige samling, Folketingstidende 1976-77, 2. samling, sp. 3397-3398, skal jeg blot bemærke, at vi fortsat er skeptiske med hensyn til forslagens berettigelse, men at vor modstand er blevet formindsket betydeligt ved, at forsikringsbranchen holdes uden for lovens virkeområde, og at forbuddet mod dørsalg af bøger udelades mod en indførelse af ændrede regler om fortrydelsesret.

Jeg tillod mig under den forrige førstebehandling af forslaget at give det undertitlen »en sælgers død«. Vi vil fortsat med mere interesse end egentlig sympati gå ind i drøftelserne under udvalgsarbejdet.

Lilli Gyldenkilde (SF):

Jeg skal også henvise til de bemærkninger, der tidligere er gjort fra mit partis side, men derudover skal jeg lige kort beklage, at der ligesom er gået inflation i lovforslaget.

Undtaget fra forbuddet er nu ikke kun aviser, men også ugeblade, tidsskrifter og bøger. I modsætning til, hvad der gælder de

tidligere talere, ligger min skepsis et andet sted. Jeg mener, det er en forringelse af loven, til trods for at der indføres en forbedring om en fortrydelsesret.

Derimod ser vi forholdsvis positivt på, at vi kan tegne forsikringer, hvilket der også blev givet udtryk for under førstebehandlingen sidste gang. Vi vil se nærmere på det i udvalget, men jeg vil nok sige, at graden af velvilje over for lovforslaget er dalet lidt.

Tove Jørgensen (DKP):

Jeg skal også i det store og hele henvise til mine bemærkninger ved lovforslagets første behandling den 3. maj 1977, refereret i Folketingstidende 1976-77, 2. samling, sp. 3400.

De ændringer, der er i genfremsættelsen, vil vi være positive over for, trods de forbehold vi fremsatte, første gang lovforslaget var til behandling. Det skyldes først og fremmest, at der er foretaget ændringer i lovforslagets regler om fortrydelsesret og opsigelsesret.

Skulle det imidlertid ved udvalgsbehandlingen vise sig, at ændringerne ikke i tilstrækkeligt omfang sikrer forbrugerne imod at blive bondefanget, vil vi dog lige udtrykke et mindre forbehold her. Det er specielt med hensyn til § 5, stk. 3, nr. 1, om sager, hvor en erhvervsdrivende kan henvende sig til forbrugerne om ting, der er individuelle for forbrugeren. Der vil vi foretrække, at det er forbrugerne, der henvender sig til håndværkere o. lign. og får lavet tingene hos dem. Så det mener vi er lidt problematisk.

Men som helhed er vi positive over for lovforslaget. Men jeg vil lige sige, at vi ikke deler fru Annelise Gotfredsens synspunkter om det betrængte erhvervsliv. For et erhvervsliv, der kan sælge en gang fedt og hakelse - for jeg vil ikke kalde det kød - og farvestof under navn af røde pølser, kan vi ikke erklære os trygge ved, og det kræver en sikring af forbrugerne, ligesom det gælder for en lang række andre varer, erhvervslivet fører på markedet.

Janne Normann (RV):

Da der er tale om en genfremsættelse, skal heller ikke jeg sige meget om dette lovforslag, men jeg vil lige på mit partis vegne udtale min store tilfredshed med, at ministeren har draget den fornuftige konsekvens af den

[Janne Normann]

tidligere førstebehandling, at han har ændret forslaget således, at forbuddet mod dørsalg ikke omfatter forsikringer og bøger. Til gengæld er fortrydelsesretten ved dørsalg af bøger blevet skærpet.

Dette svarer helt til, hvad vi tidligere har anbefalet, og vi betragter det som et klart fremskridt. Både blandt forsikringsbranchens egne folk og blandt forbrugerne af forsikring vil ændringen af forslaget betyde en lettelse. Uanmodet henvendelse vedrørende forsikringer er ikke kun en salgsmetode, det er tillige en vigtig og værdsat servicefunktion over for forbrugerne.

Med disse ændringer har ministeren fjernet et par grimme pletter fra et forslag, som nu har mit partis sympati.

Arne Bjerregaard (KrF):

Da vores ordfører i denne sag ikke kan være til stede, skal jeg fremføre mine synspunkter, som jeg håber vil være i overensstemmelse med partiets.

Jeg finder det ikke nødvendigt med denne overdrevede forbrugerbeskyttelseslov, og jeg må også bemærke, at ved tidligere forslag i dag var hverken regeringen, socialdemokratiet eller andre i denne sal så ivrige efter at beskytte forbrugerne mod at betale til politiske varer, som de ikke ønskede. At visse medlemmer af den danske befolkning eller måske visse politiske interesser kan bevæge sig i retning af at ville fritage den danske befolkning for at tænke og fritage den for at læse, ja vel, det kan man måske her stå og tænke foreligger som en mulighed, og det kan måske også være forståeligt, at man politisk kunne ønske det. Men jeg må bare sige, at vi fra kristeligt folkepartis side overhovedet ikke ønsker det, vi ønsker derimod at fremme befolkningens interesse for at læse og tænke, fordi det er det fundamentale for et demokratisk styre, at befolkningen læser med omtanke og overhovedet tænker over, hvad det er, de tager stilling til.

Derfor ønsker vi ikke at fremme et lovforslag, som skal pakke befolkningen ind i vat. Vi ønsker frihed på dette område.

Hjortlund Christensen (DR):

Jeg havde håbet, at dette lovforslag var afgået ved en blid og rolig død, men det er desværre ikke sket, selv om det nok er den

skæbne, der havde været bedst for befolkningen. Vi må gøre os klart, at loven er et brud på den frie konkurrence, som vi i allerhøjeste grad har brug for, og at loven er en form for erhvervsprotektionisme.

Ved lovforslagets første fremsættelse i sidste samling var det mere yderliggående, og vi kan da kun acceptere de forbedringer, der er gennemført, men jeg synes, det er lidt beskæmmende for de erhvervsgrupper, som har haft kræfter til at ændre loven i den retning, det er sket, for jeg betragter det som en skævhed over for grupperne i erhvervslivet. Det, det drejer sig om, er bare, at man er stor nok, så får man indflydelse på lovgivningen. Jeg synes ikke, det er det mest begavede synspunkt i dette hus.

Det er retsforbundets opfattelse, at der måske på en eller anden måde er brug for en fortrydelsesparagraf, men jeg vil anbefale, at man sætter den ind i købeloven med nogle få bemærkninger. Der er jo en masse, masse andre problemer, som man simpelt hen ikke kan lovgive for, f. eks. de såkaldte lokkesalg, ugens tilbud, dagens tilbud, fødselsdagstilbud, impuls salg, og hvad det ellers hedder. Der kan lovgivningen ikke nå ned, og derfor lovgiver man ikke om det. Spørgsmålet er, om man kan nøjes med at lovgive for de ting, som loven kan nå ned til.

Jeg mener, dette er et forsøg på en lovgivning, som umuliggør forbrugernes almindelige forsvarsmekanisme over for mennesker. Vi ved jo, hvad mennesker består af: de er jo ikke engle alle sammen, hverken på den ene eller den anden side. Det, vi helt og holdent må gøre os klart, er, at det er svært at være menneske, men jeg mener, det vanskeligste og farligste er at nedbryde den forsvarsmekanisme, som bør være i mennesker også over for disse ting. Det kan retsforbundet ikke gå med til.

Jeg håber, at udvalgsbehandlingen vil afklare nogle af de problemer, jeg her har omtalt. Vi er desværre ikke med i udvalget, men vi vil nøje følge sagens behandlinger fremover.

Wilhelm (VS):

VS havde sympati for de to ting, man tilstræbte med dette lovforslag, som det så ud for, nemlig for det første at beskytte folk mod pågående salgsmetoder, beskytte privat-

[Wilhelm]

livets fred mod disse metoder, og for det andet at indføre nogle fortrydelsesbestemmelser i de situationer, hvor folk i en særlig manipulatorisk situation har købt katten i sækken, har købt ting ubeset og må have en rimelig lejlighed til at fortryde det.

Det, der er tilbage nu, er jo ikke ret meget. Nu har man siden sidst undtaget fra dørsalg forbuddet bøger, ugeblade og tidsskrifter samt forsikringer. Tilbage indeholder forbud mod dørsalg, at man ikke længere må gå og sælge kattemad og automobiler ved dørene og alle de andre ting, som ingen i forvejen drømmer om at gå og sælge ved dørene; fru Annelise Gotfredsen har for en gangs skyld ret i det, hun sagde her: med disse undtagelser har man simpelt hen undtaget alt det, der rent praktisk betyder noget ved dørsalg. Der er ingenting tilbage. Det er vi kede af, og det er vi modstandere af. Vi synes, det var bedre, som det stod før.

Det er klart, at med disse undtagelser bliver fortrydelsesbestemmelserne endnu mere afgørende, og der er i den forbindelse især to spørgsmål, vi vil lægge vægt på at finde svaret på.

Det ene drejer sig om forsikringerne. Sidste gang dette forslag var oppe, forklarede den daværende justitsminister under disse angreb på forbuddet mod dørsalg, at hvis man ikke forbød forsikringssalg ved dørene, måtte man jo være klar over, at fortrydelsesparagraffen ikke kunne omfatte forsikringer. Det ville være teknisk og praktisk uladningsgørligt, og derfor ville det altså blive en åbning for denne pågående forsikringsafsætning, uden at der kunne komme til at gælde fortrydelsesparagraffer på den.

Det var argumentationen fra justitsministeren i foråret, og jeg vil gerne spørge – for dette forslag er lidt uigennemskueligt – er det ikke stadig væk tilfældet? Er det ikke stadig sådan, at man med dette lovforslag har åbnet for pågående dørsalg af forsikringer, men at der ingen fortrydelsesparagraf er lige netop på forsikringer? Så vidt jeg kan se, er det tilfældet, i overensstemmelse med hvad den daværende justitsminister sagde i foråret ville blive konsekvensen, hvis man ikke forbød forsikringssalg ved dørene. Så vidt jeg kan se, omfatter § 5 om fortrydelserne ikke forsikringer.

Hvis det er korrekt, vil jeg gerne stille et yderligere spørgsmål. Justitsministeren sagde

i foråret, at skulle man gøre noget ved det problem, måtte man nok også gøre det et andet sted, nemlig gennem forsikringsaftaleloven. Har regeringen så planer om at gøre det over forsikringsaftaleloven, og i hvilket omfang? For der var jo en masse tekniske problemer med de kortløbende forsikringer og alt det dér, som det var praktisk umuligt – fik vi forståelsen af dengang – at gardere sig imod ved en fortrydelsesparagraf. Hvad har regeringen tænkt sig, hvis det er rigtigt, at forsikringer ikke er omfattet af fortrydelsesparagraffen? Vil man komme med noget på forsikringsaftaleloven, og hvorfor er det ikke fremlagt samtidig?

Det andet spørgsmål vedrører bemyndigelserne til ministeren i forbindelse med fortrydelsesparagraffen og især i forbindelse med forbrugernes orientering om deres rettigheder. For disse fortrydelsesparagraffer – det ved vi jo gælder alle rettigheder for almindelige mennesker over lovgivningen – er værdiløse, fordi folk ikke kender deres rettigheder. Derfor bliver det ganske afgørende, hvad folk i hver eneste konkret situation får at vide om deres rettigheder; vi ved jo godt, hvad sælgeren vil sige.

Dér ligger det foreløbig sådan, at der kun er en bemyndigelse til ministeren, som han kan bruge, hvis han tror, det er nødvendigt for at få en sikker orientering af forbrugerne om deres rettigheder: at de ikke engang behøver at returnere, at det er tilsenderens ansvar osv. Hvad har ministeren rent praktisk tænkt sig at gøre med disse bemyndigelser? Har han tænkt sig at bruge dem? Har han tænkt sig at forpligte sælgerne til de nogenlunde samme forståelige oplysninger om forbrugernes fortrydelsesrettigheder, som svensk og norsk lovgivning indeholder, eller er det bare sådan en paragraf, der skal stå og blafre for at berolige os andre med, at der jo altså er denne bemyndigelse? Det synes jeg også vi skal have svar på undervejs.

Justitsministeren (Erling Jensen):

Til hr. Wilhelms konkrete spørgsmål kan jeg svare, at det er min hensigt, og jeg har truffet aftale om en kontakt med Assurandør-Societetets formand for at drøfte, hvad jeg tror er muligt, nemlig en form for gentlemen's agreement om, hvordan man

[Justitsministeren]

søger at undgå såvel overforsikring som anden form for urimelig forsikringstegning.

I spørgsmålet om anvendelse af bemyndigelser vil det være hr. Wilhjelms bekendt, at når man benytter en bemyndigelse i stedet for en lovfæstelse, er det jo netop for at have et vist spillerum omkring en nuanceret anvendelse, og dette spillerum har jeg ikke i sinde at give fra mig, for så kunne vi lige så godt lave en lovparagraf. Men jeg drøfter gerne med retsudvalget mine egne overvejelser om, hvor jeg især mener det er nødvendigt at sætte bemyndigelsens muligheder ind.

Må jeg så i øvrigt sige, at det har chokeret mig lidt, at denne lovgivning om privatlivets fred, at denne lovgivning om forbrugerbeskyttelse har kunnet give anledning til de lidt dramatiske betegnelser, en række partier i dag har hæftet på den. Jeg har hørt udtryk som, at denne lov er udtryk for socialisering, at den er udtryk for formynderskab, at den er udtryk for erhvervsprotektionisme – som jo unægtelig er noget andet end socialisering. Ja, jeg har endog hørt den fremstillet som et angreb mod retten til frit at læse og tænke.

Jeg forstår på mange måder ikke ordførerne, hvis de har deres baggrund i, hvad deres partier i øvrigt har været med til at gennemføre i denne sal inden for de sidste ganske få år. Vi har haft nedsat en meget bredt sammensat forbrugerkommission. Den har afleveret en række indstillinger til sine respektive ministre og derefter til dette folketing, og vi har på den baggrund begyndt gennemførelsen af en moderne forbrugerlovgivning i dette land og fået en række forbrugerlove vedtaget med et meget bredt flertal.

Nu virker det, som om man pludselig tror, at denne lovgivning er noget frit opfundet, skønt enhver, der har boret sig ned i tingene, må vide, at også den har sit udgangspunkt og sine grundsynspunkter fra en enstemmig forbrugerkommissionsindstilling. Det er en lovgivning, der er udtryk for en forbrugerbeskyttelse. Vi har med de ændringer, der er foretaget fra forrige fremsættelse til nu, søgt at fastholde denne forbrugerbeskyttelse, men give det en form, som kunne vinde større accept i folketinget og fjerne enkelte konstaterede vanskeligheder.

Jeg synes, at jeg trods alt kan glæde mig over, at samtidig med at nogle enkelte i denne sal er blevet lidt mindre begejstrede, end de var tidligere, men dog fastholder, at de

ønsker loven gennemført, så synes det, som om der er håb i sigte hos andre partier, hvis modstand til gengæld er blevet noget mindre. Jeg håber, at vi igennem en fornuftig kontakt i forbindelse med udvalgsarbejdet kan finde det flertal, der er nødvendigt for at fortsætte rækken af forbrugerlove, der bygger også et forbrugerhensyn op i dette land, som det er ønsket at gøre det i det øvrige Europa.

Wilhjelms (VS):

Jeg tror nok, jeg forstod ministerens svar, men det er jo en lidt særlig facon, de bliver afleveret i, så jeg vil godt være helt sikker på det.

Jeg forstod det sådan, at det beklageligvis er rigtigt, som jeg sagde, at forsikringerne ikke er omfattet af fortrydelsesparagraffen, for det andet, at der ikke ligger noget tilsagn om at gøre noget sådant gennem forsikringsaftaleloven, men at ministeren satses på en gentlemen's agreement med Assurandør-Societetet. Det er den ene ting, det synes jeg kaster et vigtigt lys over de ændringer, der er sket siden foråret, og det er ikke til gunst for ændringerne.

Så vil jeg gerne sige, at jeg meget beklager, at man har bøjet sig for den pression, der har været fra de to meget stærke brancheorganisationer, der er på bøger og på forsikringer, det er i forvejen to af de allerstærkeste. Vi er blevet oversvømmet med pressionsmateriale gennem hele foråret på denne her sag, og det er der selvfølgelig nogle der straks er parate til at bruge og gøre sig til talsmænd for. Men disse brancher – lad mig nu tage bøgerne, hvor man i forvejen har den situation, at det er folk, der kan påberåbe sig kulturelle bidrag, ligegyldigt hvad det er for noget bras, der bare bliver sat på papiret – er så stærke, at de som de eneste her i landet har fået en total undtagelse fra monopollovgivningen. Her har vi altså et eksempel på, at de også er stærke nok til ved en sådan pression at få ændret en lovgivning, så de stadig væk kan fortsætte med dørsalg. Jeg skal meget beklage de ændringer, der er sket siden i foråret.

Justitsministeren (Erling Jensen):

Til hr. Wilhjelm's sidste bemærkninger om forsikring blot dette, at det, jeg nævnte, var spørgsmålet om de problemer, der kan knyt-

[Justitsministeren]

tes til risikoen for overforsikring og dobbeltforsikring. Når hr. Wilhjelm yderligere spørger, om problemet er knyttet til en form for fortrydelsesparagraf for forsikringer, så har han ret i, at det ikke er medtaget i denne lovgivning. Til gengæld er det med i kommissoriet for det udvalg, der beskæftiger sig med forsikringsaftalelovens revision.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling

vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

10) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af mortifikationsloven m. v. (Afskaffelse af den autoriserede trækingsliste).

(Lovforslag nr. L 40. Fremsat 13/10 77).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Albertsen (S):

Denne lille ændring af mortifikationsloven, som justitsministeren har fremsat, er inspireret af de involverede instanser, det vil sige de banker og de kreditinstitutioner, der har en interesse heri. Det forekommer mig, at forslaget vil betyde en forenkling og en besparelse ved, at man undgår en overlapning. Den praksis, som hidtil har været gældende, ændres derved, at de, der udsteder obligationerne, også påtager sig et arbejde, som de stort set i forvejen har påtaget sig.

Det indebærer en reel samfundsøkonomisk besparelse; derfor kan socialdemokratiet tilslutte sig forslaget helt og fuldt, og vi har ingen ønsker om, at lovforslaget går til udvalgsbehandling, det må gerne gå til anden

behandling uden videre, det vil vi gerne anbefale at de øvrige partier accepterer.

Wissing (FP):

Som det fremgår af justitsministerens bemærkninger til lovforslaget, er det fremsat på grundlag af en henvendelse fra Nationalbanken og nogle af storbankerne. I henvendelsen blev der gjort opmærksom på, at man ønsker at ophøre med at udgive en autoriseret trækingsliste for udtrukne obligationer og for aktier, som indkaldes til mortifikation.

Af lovforslagets bemærkninger fremgår det også, at udgivelsen af nævnte trækingsliste stammer helt tilbage fra en bekendtgørelse fra 1938. Det fremgår endvidere, at realkreditinstitutterne i forvejen udsender deres egne trækingslister, og at flere af disse tillige udsendes på magnetbånd, således at bankerne har let ved at kontrollere udtrækningen via edb.

Endelig har vi bemærket, at lovforslaget ikke ændrer ved gældende regler om, at mortifikation af obligationer og indkaldelse til mortifikation af aktier fortsat skal bekendtgøres i Statstidende. Lovforslaget kan derfor betragtes som værende dels en følge af samfundsudviklingen, dels en følge af den tekniske udvikling, og hvis det ikke indebærer nogen påviseligt uheldige virkninger, er det et forslag, vi fra fremskridtspartiets side kun kan se meget positivt på.

Mette Madsen (V):

Forslaget om afskaffelse af den autoriserede trækingsliste ser ud til at være et fornuftigt forslag, som venstre gerne vil se positivt på, men modsat hr. Albertsen ser vi gerne et udvalgsarbejde, da der er forskellige punkter, vi gerne vil have nærmere belyst, f. eks. hvad der ligger i det, Danmarks Sparekasseforening har anført om administrativt besvær.

Vi skal også være helt på det rene med, om der fra anden side skaffes fuld dækning for de oplysninger, man i øjeblikket kan finde i den autoriserede trækingsliste.

Venstres endelige tilslutning vil derfor afhænge af, at afskaffelse af den autoriserede trækingsliste ikke medfører ulemper for de mennesker, der plejer at bruge den.

Annelise Godfredsen (KF):